

N O T A T

Til: Styret

Fra: Rektor

Om: Status for arbeidet med ny Internasjonal handlingsplan for NTNU

I Innledende kommentarer

Styret orienteres med dette om det pågående arbeidet med å bringe fram en ny internasjonal handlingsplan for NTNU. Utviklingen av ny internasjonal handlingsplan gjøres parallelt med revisjonen av NTNUs overordnede strategi og vil bli slutført når revisjonen av strategidokumentet er gjort. Forslag til ny internasjonal handlingsplan vil således etter planen bli lagt fram for Styret i mars 2011 sammen med forslag til nytt strategidokument.

Det er NTNUs overordnede strategi som angir mål og strategier for universitetets virksomhet. Internasjonalisering vil bli en tydelig og integrert del av strategien, og det er NTNUs overordnede strategi som er retningsgivende for strategien også på det internasjonale området. En internasjonal handlingsplan vil angi prioriteringer og virkemidler for den internasjonale aktiviteten innenfor rammene av *NTNU Internasjonalt fremragende*. Den endelige utformingen av ny internasjonal handlingsplan bør derfor foregå parallelt med videreutvikling av NTNUs strategi.

II Utgangspunktet

Internasjonalisering er integrert i og viktig for i all faglig aktivitet. Forskningen er i seg selv internasjonal. Forskningsfronten flyttes kontinuerlig innenfor en internasjonal kunnskapsutvikling. Utdanningsmarkedet er også i ferd med i større og større grad å bli internasjonalt. For alle kunnskapsnasjoner og -institusjoner er internasjonalt samarbeid et virkemiddel for å heve kvalitet og bygge kapasitet i forskning og utdanning. Tilstedeværelse på den internasjonale forsknings- og utdanningsarenaen er nødvendig for å kunne delta i den internasjonale kunnskapsutviklingen. Samspill med fremragende forskere og forsknings- og utdanningsmiljøer internasjonalt er en forutsetning for å utvikle kvalitet.

For 2009 ble det utviklet en internasjonal handlingsplan for NTNU (vedlagt) som en utdyping av NTNUs overordnede strategi, og for å angi enkelte utvalgte virkemidler for å realisere strategien på det internasjonale området. Et bredt spekter av tema og aksjoner er aktuelle for å styrke NTNU som internasjonal kunnskapsaktør. For 2009 ble 8 aksjoner valgt med et samlet budsjett på 13 millioner kroner.

For 2010 er det for EU-forskning utarbeidet en egen handlingsplan med et samlet budsjett på 5,45 millioner kroner. Styret ble orientert om planen i sitt møte 25.01.10 (O-sak 02/10). Det er imidlertid ikke utarbeidet en ny internasjonal handlingsplan for NTNU for 2010. Den opprinnelige tanken var å gjøre en evaluering av planen for 2009 og på bakgrunn av evalueringen revidere 2009-planen for 2010. Underveis i arbeidet ble det imidlertid klart at NTNUs overordnede strategi ville bli videreutviklet. Det er rektors vurdering at en ny internasjonal handlingsplan må ses i sammenheng med revisjonen av den

overordnede strategiplanen. Samtidig er det et ønske at en ny internasjonal handlingsplan blir gjort gjeldende for en lengre periode, anslagsvis tre år.

III Prosess

Arbeidet med ny internasjonal handlingsplan drives gjennom Rektors ledergruppe for internasjonale saker (REIS) og gjennom en referansegruppe som er etablert for arbeidet.

REIS består av

- Prorektor for forskning Kari Melby (leder),
- Prorektor for utdanning og læringskvalitet Berit Kjeldstad,
- Prorektor for nyskaping og eksterne relasjoner Johan Hustad, og
- Direktør for organisasjon og informasjon Trond Singaas.

Referansegruppe for ny internasjonal handlingsplan består av

- Førsteamanuensis Annlaug Bjørnsnøs, Prodekanus for utdanning ved Det humanistiske fakultet,
- Professor Catharina Davies, Leder av satsingsområdet Medisinsk teknologi,
- Professor Olav Fosso, Instituttleder ved Institutt for elkraftteknikk og medlem av ledergruppen for satsingsområdet Energi, Petroleum, Ressurser og Miljø,
- Professor Ola Listhaug, Institutt for sosiologi og statsvitenskap,
- Professor Asbjørn Rolstadås, Prodekanus for forskning ved IVT-fakultetet.

Gruppen hadde sitt første møte 7. oktober.

En orientering om arbeidet med ny internasjonal handlingsplan ble lagt fram for Sentralt forskningsutvalg 24. november og for Dekanmøtet 29. november. Det er rektors vurdering at planen må forankres godt i organisasjonen og at det er ønskelig å legge utkast til plan fram for disse organene før ferdigstilling.

IV Internasjonal handlingsplan 2009

Som utgangspunkt for arbeidet med ny internasjonal handlingsplan er det foretatt en enkel evaluering av Internasjonal handlingsplan 2009.

Forskning

2009-planen hadde 3 aksjoner innenfor forskning; (1) tiltak for økt deltakelse i EU-forskning, (2) etablering av et administrativt støtteapparat for mottak av utenlandske forskere, og (3) en vurdering av internasjonalisering i forskerutdanningen.

Når det gjelder det første er årlige handlingsplaner for EU-forskning med en rekke virkemidler som skal bidra til økt deltakelse i EUs forskningsprogrammer laget for 2009 og 2010. En ny handlingsplan for EU-forskning vil bli lagt fram for styret sammen med forslag til ny internasjonal handlingsplan.

For det andre ble et kontor som skal bistå forskere og fagmiljøene ved NTNU når det gjelder håndtering av praktiske forhold knyttet til mottak av utenlandske forskere etablert våren 2010.

Og for det tredje ble det nedsatt et eget utvalg med mandat å vurdere internasjonalisering i forskerutdanningen som del av prosjektet Forskerrekruttering og ph.d.-utdanning ved NTNU. Utvalget la fram en rekke anbefalinger for økt internasjonalisering av forskerutdanning ved NTNU som følges opp gjennom ph.d.-prosjektet og i arbeidet med ny internasjonals handlingsplan.

Utdanning

Internasjonal handlingsplan 2009 hadde 2 aksjoner på utdanningssiden. Disse var (1) utvikling av felles utdanningsprogrammer i samarbeid med gode internasjonale partnere, og (2) Internasjonalisering av NTNUs utdanningsprogrammer gjennom tydelige avtaler med gode utenlandske institusjoner om studentutveksling. Det er i 2009 og 2010 arbeidet systematisk med begge tiltak. Når det gjelder felles utdanningsprogrammer har dette vist seg å være svært krevende administrativt. Samtidig etablerer flere og flere av NTNUs utdanningsprogrammer avtaler om studentutveksling med gode fagmiljøer internasjonalt, men mye arbeid gjenstår fortsatt her for å sikre at utenlandsopphold blir mest mulig faglig utbytterikt for våre studenter.

Andre tiltak

Gjennom arbeidet med handlingsplanen for 2009 ble organiseringen av NTNUs samarbeid med utviklingsland endret gjennom en integrasjon av dette samarbeidet i de ordinære ledelsesstrukturer. Dette til forskjell fra tidligere organisering i et eget program.

Gjennom handlingsplanen ble det også besluttet å melde NTNU inn i *Scholars at Risk*, en organisasjon som støtter og omplasserer forskere som blir forfulgt i sitt hjemland. NTNU er innmeldt som medlem i organisasjonen, men har så langt ikke tatt imot utenlandske forsker under medlemskapet.

Handlingsplanen slo videre fast at NTNU skal arrangere en internasjonal uke i 2011 etter mal av *Japan 2002* og *Polen 2006*. Rektor har besluttet at India skal være det geografiske fokus for uka i 2011 og arbeidet med planlegging av arrangementet *India 2011* er i full gang.

V Status for arbeidet med ny internasjonal handlingsplan

REIS og referansegruppens anbefaling er at en ny internasjonal handlingsplan etableres for treårsperioden 2011 – 2013, men årlig evaluering og eventuelle justeringer.

Internasjonal handlingsplan bør tydeliggjøre en institusjonspolitikkk for internasjonalisering. Det krever blant annet en avklaring av ansvarlig nivå for utforming av virkemidler, implementering av tiltak og ressurstilgang.

Internasjonalisering er en dypt integrert del av den faglige virksomheten ved NTNU. Den viktigste drivkraften og grunnpilaren i internasjonal aktivitet er samarbeidet forsker til forsker, forskergruppe til forskergruppe. Samarbeidet etableres uavhengig av internasjonale, nasjonale og universitetslokale prioriteringer, og er drevet av forskningen og fagutviklingen selv. Det er en viktig oppgave for institusjonen og ledelsen på alle nivå å stimulere til samarbeid med de beste fagmiljøene internasjonalt innenfor de enkelte fagområder gjennom god tilrettelegging for internasjonalt samarbeid mellom enkeltforskere og forskergrupper. Det er naturlig at institutter og fakulteter har et hovedansvar for å legge til rette for internasjonalt samarbeid i bredden, men en kan også tenke seg sentrale virkemidler der dette er hensiktsmessig.

På den andre siden bør NTNU som institusjon gjøre noen strategisk funderte valg med hensyn til internasjonalt samarbeid. Er det områder som strategisk sett er særlig viktige og dermed krever særlig ledelsesfokus? Et viktig spørsmål i den sammenhengen er hvorvidt en ny internasjonal handlingsplan skal prioritere områder og virkemidler sterkere enn tidligere. En foreløpig vurdering er at det kan være hensiktsmessig å tydeliggjøre de områder som vi allerede i dag faktisk prioriterer, uten at dette nødvendigvis er eksplisitt nedfelt i strategier eller handlingsplaner.

Økt deltakelse i de europeiske forskningsprogrammene er allerede et eksplisitt mål i NTNUs strategi og vi legger årlig ned store ressurser i å øke deltakelsen vår innenfor EU-forskning, bl a gjennom årlige handlingsplaner med tilhørende budsjett.

Det har også vært stor oppmerksomhet på samarbeid med Kina de siste årene. I mai/juni 2010 besøkte en rektorledet delegasjon Kina. 9 faggrupper deltok og 21 kinesiske universiteter ble besøkt i 4 byer. Høydepunktet var signering av 3 avtaler om etablering av Joint Research Centres (JRC) med ledende kinesiske universiteter innenfor områdene materialer og energi. En fjerde avtale innenfor energi ble diskutert under besøket og ligger nå klar for signering. Arbeidet med å utvikle en finansieringsmodell for JRC med bidrag fra de nasjonale forskningsråd, myndighetene og institusjonene er en viktig strategisk oppgave.

India er valgt som geografisk fokus for internasjonal uke i 2011. Under uka 1. – 9. oktober 2011 vil NTNU sammen med kultur- og næringslivsaktører i regionen sette fokus på India. For å utnytte uka også for å bygge langsiktig faglig samarbeid mellom NTNU og India arbeides det nå strategisk med å bygge allianser til gode indiske universiteter dels basert på eksisterende kontakter og samarbeid og dels gjennom nye kontakter. En rektorledet delegasjon til India vil bli satt opp 6. – 12. februar. Dette er nok et eksempel på at det foretas prioriteringer både mht geografisk område og virkemidler.

Et sentralt tema under utarbeidelsen av Internasjonal handlingsplan 2009 var nettopp i hvilken grad planen skulle gjøre geografiske og institusjonelle prioriteringer. Resultatet av prosessen var at dette ikke ble gjort. En ny internasjonal handlingsplan må balansere virkemidler for å fremme fakulteters, institutters, forskergruppers og enkeltforskernes samarbeid med de beste fagmiljø og institusjoner internasjonalt innenfor sine fagområder, og en prioritering av noen institusjonelt sett viktige samarbeidsrelasjoner.

I arbeidet med å utvikle en ny internasjonal handlingsplan for NTNU for perioden 2011-2013 tas det utgangspunkt i en integrert modell der universitetets kjerneområder forskning, utdanning og nyskaping tenkes sammen. Internasjonal handlingsplan for 2009 valgte ut noen få konkrete virkemidler innenfor forskning og utdanning uten at disse ble koblet tydelig. Ambisjonen i arbeidet med ny Internasjonal handlingsplan for 2011 – 2013 er å integrere internasjonalt forsknings- og utdanningssamarbeid i større grad, og også tenke inn innovasjon og nyskaping.

Generelt tror vi at robuste internasjonale relasjoner oppnås gjennom samspill mellom forskning og utdanning. Tradisjonelt har kobling mellom forskning og utdanning i det internasjonale arbeidet vært svak. Det taktskifte vi opplever i det internasjonale samarbeidet nå gjør en sterkere kobling nødvendig, samtidig som det er viktig å ta høyde for at internasjonalt forskningssamarbeid og utdanningssamarbeid krever ulik grad av institusjonalisering selv om det institusjonelle perspektivet må sies å ha blitt enda viktigere, også for internasjonalt forskningssamarbeid. NTNU bør legge en sterkere kobling til grunn både i konkrete samarbeidsrelasjoner og i det strategiske planverket.

VI Avsluttende kommentarer

Saken legges fram for Styret til orientering og som forberedelse til styresaken i mars 2011 der et forslag til Internasjonal handlingsplan for 2011 – 2013 vil bli lagt fram for diskusjon og vedtak.

Vedlegg: Internasjonal handlingsplan 2009

Internasjonal handlingsplan for NTNU 2009

Internasjonalisering er en dypt integrert del av all faglig virksomhet ved NTNU. Internasjonalt samarbeid bidrar til kvalitet og relevans, samt til å oppfylle et globalt samfunnsansvar.

NTNUs strategi *NTNU Internasjonalt fremragende 2020* angir de overordnede mål og strategier for universitetet. Internasjonalisering er en tydelig og integrert del av strategien.

Den internasjonale handlingsplanen for 2009 er en utdyping av strategien og angir virkemidler for å realisere den på det internasjonale området.

En bredt spekter av tema og aksjoner er aktuelle for å styrke NTNU som internasjonal kunnskapsaktør. For 2009 vil NTNU prioritere disse områdene og virkemidlene:

1. Forskning

Mål 1.1:

NTNU skal øke sin deltakelse i det europeiske forskningsområdet. Dette omfatter særlig deltakelse i EUs 7. rammeprogram, samt relevante Europeiske Teknologiplattformer, Joint Technology Initiatives og Joint Undertakings, European Institute of Innovation and Technology og relevante ESFRI- initiativer.

Mål 1.2:

NTNU skal legge til rette for økt forskermobilitet inn til NTNU både i form av langsiktig rekruttering og kortere forskningsopphold gjennom etablering av et effektivt og godt mottaksapparat for utenlandske forsker.

NTNU skal implementere en personalpolitisk strategi som oppfølging av tiltredelsen til "The European Charter for Researchers" og "Code of Conduct for the Recruitment of Researchers".

Mål 1.3:

NTNU skal etablere et sett av virkemidler som bidrar til en sterkere internasjonalisering av forskerutdanningen.

2. Utdanning:

Mål 2.1:

NTNU skal legge til rette for og utvikle felles utdanningsprogrammer, spesielt på master- og ph.d-nivå, med gode internasjonale samarbeidspartnere, herunder utnytte mulighetene som ligger i Erasmus Mundus-programmet.

Mål 2.2:

NTNU skal øke internasjonaliseringen av sine utdanningsprogrammer gjennom etablering av tydelige avtaler med utvalgte internasjonale institusjoner som studentene skal reise ut til.

3. Samarbeid med utviklingsland

Mål 3.1:

NTNU skal styrke sitt samarbeid med utviklingsland. Organiseringen av samarbeidet mainstreames organisatorisk slik at forskningssamarbeid med utviklingsland ses i sammenheng med internasjonalt forskningssamarbeid for øvrig, og utdanningssamarbeid med utviklingsland ses i sammenheng med det internasjonale utdanningssamarbeidet for øvrig for å få bedre forankring i NTNUs organisasjon og ledelse samt bedre ressursutnyttelse.

4. Scholars at Risk

Mål 4.1:

NTNU melder seg inn i Scholars at Risk Network og åpner med det for opphold ved NTNU for internasjonale forskere som ikke kan virke ved sitt universitet i hjemlandet av politiske årsaker.

5. Geografisk prioritering

Mål 5.1:

NTNU vil i tråd med *Japan 2003* og *Polen 2006* arrangere et tilsvarende geografisk arrangement i 2011. Rektor vil etter en vurdering av aktuelle land og regioner bestemme det geografiske fokuset for arrangementet.